

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Назва дисципліни

Галузь знань – А Освіта

Спеціальність – А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – А5.38 Транспорт

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Професійна освіта. Транспорт
(Обслуговування та ремонт автомобілів)

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОЗП.01.

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	34	16	–	18	–	86	–	–		+
З	1	1	4	120	13	4	–	8	–	108	–	–		+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Професійна освіта. Транспорт (Обслуговування та ремонт автомобілів)» за спеціальністю А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Робоча програма складена

д-р. пед. наук, проф. Ірина АНДРОЩУК

Схвалена на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Протокол від 29 серпня 2025 № 1.

Зав. кафедри

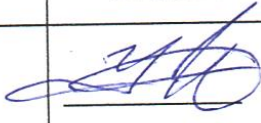
Олена САМБОРСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРИЗВИЩЕ
Гарант освітньо-професійної програми	Гуманітарно-педагогічний факультет		Іван ГЕРНІЧЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Професійна майстерність у професійній діяльності» є однією із важливих дисциплін, що займає провідне місце у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Дисципліна покликана сформулювати майбутнього фахівця як творчу особистість, здатну вирішувати навчальні завдання, що виникають у його професійній педагогічній діяльності. Програма дисципліни будується таким чином, щоб студенти набули необхідні компетентності, що забезпечать ефективну педагогічну діяльність на засадах продуктивної взаємодії учасників освітнього процесу.

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – ОФП.01 Методика навчання у закладах професійної освіти, ОФП.02 Педагогічний менеджмент, ОФП.06 Педагогічна практика в закладах професійної освіти, ОФП.07 Переддипломна практика, ОФП.08 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньо-професійної програми дисципліна має забезпечити:

компетентності: ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру і проблеми у професійній освіті; ЗК01. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру і проблеми у професійній освіті; ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності); ЗК05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; ЗК07. Здатність до міжособистісної взаємодії; ФК02. Здатність враховувати різноманітність студентів при плануванні і реалізації освітнього процесу в професійній освіті; ФК06. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності; ФК07. Навички консультування у сфері професійної освіти.

програмні результати навчання: ПРН03. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію; ПРН05. Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проєктів у професійній освіті та міждисциплінарних проєктів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів; ПРН06. Організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; ПРН10. Здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти.

Мета дисципліни. Формування особистості педагога, здатного до самовдосконалення, розвитку професійної майстерності з метою оптимізації освітнього процесу.

Предмет дисципліни. Теоретико-методичні засади професійної майстерності педагога.

Завдання дисципліни. Формування практичних умінь та навичок характеризувати теоретичні засади професійної майстерності; організовувати педагогічне спілкування на діалогічній основі; використання артистизму й умінь імпровізувати для вирішення освітніх завдань; розробляти й реалізовувати програму професійного самовдосконалення; визначати види й причини деформації особистості педагога з метою їх запобігання; формувати індивідуальний педагогічний стиль діяльності й позитивний імідж з використанням технології тайм-менеджменту.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: пояснювати сутність і структуру професійної майстерності педагога; реалізовувати педагогічне спілкування; використовувати артистизм й імпровізацію для розв'язання освітніх завдань; визначати умови та напрями оптимізації освітнього процесу з опорою на авторитет педагога; планувати роботу по формуванню індивідуального педагогічного стилю діяльності; обирати ефективні напрями роботи щодо професійного самовдосконалення й запобігання професійній деформації; використовувати техніки самоменеджменту й методи управління часовим ресурсом.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. роботи	СРС	лекції	практ. роботи	СРС
<i>Перший семестр</i>						
Тема 1. Професійна майстерність педагога	2	2	10	2	2	12
Тема 2. Майстерність педагогічного спілкування	2	2	10	–	2	12
Тема 3. Педагогічна імпровізація у професійній діяльності педагога	2	2	10	–	–	14
Тема 4. Педагогічна позиція педагога.	2	2	10	–	2	12
Тема 5. Авторитет педагога	2	2	10	–	–	14
Тема 6. Деформація особистості педагога	2	2	12	–	–	14
Тема 7. Професійне самовдосконалення педагога	2	2	12	2	2	14
Тема 8. Самоменеджмент діяльності педагога	2	4	12	–	–	16
Разом за семестр:	16	18	86	4	8	108

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Професійна майстерність педагога. Професійна майстерність педагога та рівні її розвитку. Індивідуальний стиль професійної діяльності педагога як вияв рівня професійної майстерності. Літ.: [1, с. 18-39; 2, с. 5-23; 6, с. 12-45]	2
2	Тема 2. Майстерність педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування: значення, рівні й види. Техніки позитивного педагогічного спілкування, їх характеристика. Індивідуальний стиль педагогічного спілкування. Літ.: [1, с. 104-110; 2, с. 24-43; 3, с. 29-41; 11]	2
3	Тема 3. Педагогічна імпровізація у професійній діяльності педагога. Імпровізація як вияв педагогічної творчості. Види педагогічної імпровізації, їх характеристика. Етапи педагогічної імпровізації. Літ.: [1, с. 40-50; 2, с. 55-69; 12]	2
4	Тема 4. Педагогічна позиція педагога. Поняття про педагогічну позицію. Типи педагогічних позицій та типологія педагогів. Літ.: [2, с. 70-83; 1, с. 91-110]	2
5	Тема 5. Авторитет педагога. Поняття про педагогічний авторитет, його види. Види хибного авторитету й типові форми авторитарності. Структура педагогічного авторитету й стадії становлення авторитету. Літ.: [2, с. 84-95; 3, с. 75-89]	2
6	Тема 6. Деформація особистості педагога. Поняття деформації особистості педагога, її види. Причини виникнення деформації. Профілактика професійної деформації педагога. Літ.: [2, с. 97-120]	2

7	Тема 7. Професійне самовдосконалення педагога. Поняття професійного самовдосконалення педагога, його сутнісні складові. Функції та види професійного самовдосконалення педагога. Етапи професійного самовдосконалення педагога. Літ.: [1, с. 111-123; 2, с. 122-133; 9; 10]	2
8	Тема 8. Самоменеджмент діяльності педагога. Поняття самоменеджменту у педагогічній діяльності. Техніки самоменеджменту. Методи управління часовим ресурсом. Літ.: [2, с. 134-150; 4; 7]	2
Разом:		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Тема 1. Професійна майстерність педагога. Професійна майстерність педагога та рівні її розвитку. Індивідуальний стиль професійної діяльності педагога як вияв рівня професійної майстерності. Літ.: [1, с. 18-39; 2, с. 5-23; 6, с. 12-45]	2
2	Тема 2. Професійне самовдосконалення педагога. Поняття професійного самовдосконалення педагога, його сутнісні складові. Функції та види професійного самовдосконалення педагога. Етапи професійного самовдосконалення педагога. Літ.: [1, с. 111-123; 2, с. 122-133; 9; 10]	2
Разом:		4

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема та зміст практичних занять	Кількість годин
1	Діагностування педагогічної спрямованості студентів. Написання твору-роздуму «Чому я хочу бути педагогом ...» Підбір вправ для розвитку педагогічної техніки саморегуляції педагога. Літ.: [1; 2; 6; 11; 12]	2
2	Створення проектного рисунку «Хто я є?» (зображення свого «Я-реального» та «Я-ідеального») Моделювання педагогічної ситуації: самопрезентація педагога під час першої зустрічі з групою (конструювання і створення привабливого образу педагога). Літ.: [1; 2; 3; 11]	2
3	Розроблення та публічне представлення педагогічної розповіді на тему «Культ матері». Публічний захист творчого задуму педагогічної розповіді. Визначення значення педагогічної техніки в майстерності педагога. Літ.: [2; 4; 11; 12]	2
4	Розроблення програми (плану) по створенню або корегуванню власного стилю спілкування. Проблеми формування індивідуального стилю спілкування педагога. Літ.: [2; 3; 9; 12]	2

5	Тренінг «Шляхи розв'язання конфліктів». Причини конфліктів в освітньому процесі та шляхи їх подолання. Літ.: [2; 6; 8; 9; 12]	2
6	Визначення власної педагогічної позиції та її представлення. Представлення педагогічних позицій характерних для кожного із студентів. Літ.: [2; 3; 4; 10; 12]	2
7	Розроблення програми завоювання авторитету у колег та учнів. Авторитет педагога та шляхи його завоювання. Літ.: [1; 2; 4; 7; 8; 9]	2
8	Розроблення програми самовдосконалення та її презентація. Літ.: [2; 4; 7; 8]	4
Разом:		18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема та зміст практичних занять	Кількість годин
1	Діагностування педагогічної спрямованості студентів. Написання твору-роздуму «Чому я хочу бути педагогом ...» Підбір вправ для розвитку педагогічної техніки саморегуляції педагога. Літ.: [1; 2; 6; 11; 12]	2
2	Підбір вправ для розвитку педагогічної техніки саморегуляції педагога. Літ.: [2; 6; 8; 9; 12]	2
3	Визначення власної педагогічної позиції та її представлення. Представлення педагогічних позицій характерних для кожного із студентів. Літ.: [2; 3; 4; 10; 12]	2
4	Розроблення програми самовдосконалення та її презентація. Літ.: [2; 4; 7; 8]	2
Разом:		8

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять та тестових контролів № 1 та № 2 тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 1	4

[illegible]

Керівництво самостійною роботою здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позанавчальний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні, наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково-пошукові); методи стимулювання і мотивації учіння (інтерактивні, тренінгові вправи); метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації (фрейми, карти пам'яті), ІКТ та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- оцінювання практичних робіт;
- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального бала) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без правильного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що

передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://ed-era.com/courses/>, <https://www.coursera.org/learn/>, <https://prometheus.org.ua/courses-catalog> та ін.), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Семестровий контроль	Разом
Перший семестр											Сума балів
Практичні заняття								Тестовий контроль:		Іспит	
1	2	3	4	5	6	7	8	ТК*№1	ТК№2		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)											
3–5	3–5	3–5	3–5	3–5	3–5	3–5	3–5	6–10	6–10	24–40	60-100**
24–40								12–20		24–40	

Примітка: ТК* – тестовий контроль;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

**Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів
навчання студентів заочної форми здобуття освіти**

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль	Разом
Перший семестр						Сума балів
Практичне заняття		Контрольна робота		Тестовий контроль	Іспит	
1	2	Якість виконання	Захист роботи	ТК		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)						
3–5	3–5	9–15	3–5	12–20	30–50	60-100
6–10		12–20		12–20	30–50	

**Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами
заочної форми здобуття освіти**

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне із завдань – 5 балами, загальна максимальна сума балів становить 15. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	3	4	5
Всього балів	9		15

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (9 балів) та максимального (15 балів), знаходиться в межах 10-14 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням наведених нижче у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при виконанні практичних завдань; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою для здобувачів денної форми здобуття освіти, складається із 25 тестових завдань. Для здобувачів заочної форми здобуття освіти передбачено одне тестування, яке містить 50 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами кожного тестування, складає по 10 балів для здобувачів денної форми навчання та 20 – для здобувачів заочної форми здобуття освіти.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач заочної форми навчання залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів, а здобувач заочної форми навчання залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання для здобувачів денної форми здобуття освіти

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–18	19–21	22–23	24–25
Відсоток правильних відповідей	0–59	60–65	66–72	73–82	83–89	90–100
Кількість балів	–	6	7	8	9	10

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання для здобувачів заочної форми здобуття освіти

Кількість правильних відповідей	1–29	30–32	33–36	37–41	42–44	45–50
Відсоток правильних відповідей	0–59	60–65	66–72	73–82	83–89	90–100
Кількість балів	–	12	14	16	18	20

На кожне з двох тестувань здобувачам денної форми здобуття освіти відводиться 25 хвилин, здобувачам заочної форми здобуття освіти – 50 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми здобуття освіти (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми здобуття освіти (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	8	12	15
Теоретичне питання № 2	8	12	15
Практичне завдання	14	16	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Професійна майстерність педагога та рівні її розвитку.
2. Індивідуальний стиль професійної діяльності педагога як вияв рівня професійної майстерності.
3. Педагогічне спілкування: значення, рівні й види.
4. Мовлення і комунікативна поведінка педагога.
5. Техніки позитивного педагогічного спілкування, їх характеристика.
6. Конфлікт у педагогічній взаємодії.
7. Особистість педагога як інструмент впливу в педагогічній взаємодії.

8. Індивідуальний стиль педагогічного спілкування.
9. Індивідуальна педагогічна бесіда як модель діалогічної взаємодії.
10. Структура педагогічної бесіди.
11. Етап моделювання бесіди, його елементи та їх характеристика.
12. Педагогічний артистизм: сутність та характеристика.
13. Прояви педагогічного артистизму й рівні його сформованості.
14. Імпровізація як вияв педагогічної творчості.
15. Види педагогічної імпровізації, їх характеристика.
16. Етапи педагогічної імпровізації.
17. Поняття про педагогічну позицію.
18. Типи педагогічних позицій та типологія педагогів.
19. Поняття про педагогічний авторитет, його види.
20. Види хибного авторитету й типові форми авторитарності.
21. Структура педагогічного авторитету й стадії становлення авторитету.
22. Поняття професійного самовдосконалення педагога, його сутнісні складові.
23. Функції та види професійного самовдосконалення педагога.
24. Етапи професійного самовдосконалення педагога.
25. Професійне зростання педагога.
26. Поняття індивідуального педагогічного стилю.
27. Принципи розвитку індивідуального педагогічного стилю.
28. Критерії оцінки сформованості індивідуального стилю педагогічної діяльності.
29. Рівні сформованості індивідуального стилю педагогічної діяльності.
30. Поняття самоменеджменту у педагогічній діяльності.
31. Техніки самоменеджменту.
32. Методи управління часовим ресурсом.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Професійна майстерність у педагогічній діяльності» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Конспекти лекцій з дисципліни.
2. Тестові завдання поточного контролю.
3. Відеофільми про педагогів на електронних носіях.
4. Комплект мультимедійних презентацій.
5. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт.
6. Методичні рекомендації до написання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання.
7. Роздатковий матеріал (опорні схеми).

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13. Рекомендована література:

1. Андрощук І.В. Педагогічна творчість : навч. посібник. Хмельницький : ХНУ, 2025. 181 с.
2. Андрощук І.В. Професійна майстерність у педагогічній діяльності : навч. посібник. Хмельницький : ХНУ, 2025. 167 с.

3. Андрощук І. В. Педагогічна взаємодія у професійній діяльності : навч. посібник. Хмельницький : ХНУ, 2017. 190 с.
4. Лугова В. М., Голубєв С. М. Основи самоменеджменту та лідерства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 212 с.
5. Педагогічна майстерність : методичні рекомендації до виконання практичних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» /уклад. І. В. Андрощук. Хмельницький : ХНУ, 2023. 88 с.
6. Педагогічна майстерність : підручник / за ред. І. А. Зязюна. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
7. Поляков В. А. Технологія кар'єри / В. А. Поляков. Х.: ЕКО, 2008. 272с.
8. Самоменеджмент [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Авторський колектив С. К. Василик, О. В. Майстренко, К. Р. Немашкало та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 150 с.
9. Султанова Л., Тринус О. Професійне самовдосконалення майбутніх педагогів у контексті Нової української школи: навчальний посібник / Л. Султанова., О. Тринус; Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 179 с.
10. Сущенко Л. О. Науково-педагогічний супровід професійного зростання освітян: теорія і практика: монографія. Запоріжжя : КПУ, 2011. 148 с.
11. Теслюк В. М. Індивідуальний стиль педагогічного спілкування викладача: теоретико-методичний аспект: монографія. Видавництво: Ліра К. 2016. 214 с.
12. Харькін В. М. Педагогічна імпровізація: теорія і методика: навч. посібник. К. : Магістр, 2002. 159 с.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тип (статус) дисципліни

Рівень вищої освіти

Мова викладання

Семестр

Кількість призначених кредитів ЄКТС

Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна

Обов'язкова загальної підготовки

Другий (магістерський)

Українська

Перший

4,0

Очна (денна) / заочна

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: пояснювати сутність і структуру професійної майстерності педагога; реалізовувати педагогічне спілкування; використовувати артистизм й імпровізацію для розв'язання освітніх завдань; визначати умови та напрями оптимізації освітнього процесу з опорою на авторитет педагога; планувати роботу по формуванню індивідуального педагогічного стилю діяльності; обирати ефективні напрями роботи щодо професійного самовдосконалення й запобігання професійній деформації; використовувати техніки самоменеджменту й методи управління часовим ресурсом.

Зміст навчальної дисципліни. Професійна майстерність педагога. Майстерність педагогічного спілкування. Педагогічна імпровізація у професійній діяльності педагога. Педагогічна позиція вчителя. Авторитет педагога. Деформація особистості педагога. Професійне самовдосконалення педагога. Самоменеджмент діяльності педагога.

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – ОФП.01 Методика навчання у закладах професійної освіти, ОФП.02 Педагогічний менеджмент, ОФП.06 Педагогічна практика в закладах професійної освіти, ОФП.07 Переддипломна практика, ОФП.08 Кваліфікаційна робота.

Запланована навчальна діяльність.* Мінімальний обсяг навчальних занять в одному кредиті ЄКТС навчальної дисципліни для другого (магістерського) рівня вищої освіти за денною формою здобуття освіти становить 8 годин; для заочної форми – 2–3 години на 1 кредит ЄКТС.

Форми (методи) здобуття освіти: лекції й практичні заняття з використанням методів за джерелом передачі і сприймання інформації, за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності, методів стимулювання і мотивації учіння, методу аналізу конкретних ситуацій; самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання практичних робіт).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, оцінювання результатів виконання практичних робіт, тестування.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Андрощук І.В. Педагогічна творчість : навч. посібник. Хмельницький : ХНУ, 2025. 181 с.
2. Андрощук І.В. Професійна майстерність у педагогічній діяльності : навч. посібник. Хмельницький : ХНУ, 2025. 167 с.
3. Самоменеджмент [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Авторський колектив С. К. Василик, О. В. Майстренко, К. Р. Немашкало та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 150 с.
4. Султанова Л., Тринус О. Професійне самовдосконалення майбутніх педагогів у контексті Нової української школи: навчальний посібник. Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 179 с.
5. Теслюк В. М. Індивідуальний стиль педагогічного спілкування викладача: теоретико-методичний аспект: монографія. Видавництво: Ліра К. 2016. 214 с.
6. Харькін В. М. Педагогічна імпровізація: теорія і методика: навч. посібник. К.: Магістр, 2002. 159 с.
1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnmu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnmu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/>.

Викладач: д-р. пед. наук, проф. Ірина Андрощук.